

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Szegedi Ítéltábla a dr. Ollé György ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** alatti székhelyű felperesnek - a dr. Pető Zsolt ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos I. r., valamint a **II.rendű alperes neve (címe)** alatti székhelyű II. r. alperesek ellen - személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és egyéb iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2009. április hó 28. napján kelt 2.P.22.716/2008/6. sorszámú ítélete ellen az I-II. r. alperesek részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **megváltoztatja** és a keresetet teljes egészében elutasítja.

Az alperesek elsőfokú eljárási illeték fizetésére kötelezését mellőzi, s a felperes által az illetékes állami adóhatóság külön felhívására fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 21.000.- (Huszonegyezer) Ft-ra felemeli.

Mellőzi a felek perköltség viselésére vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést, egyben kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. r. alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 100.000.- (Egyszázezer) Ft első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az illetékes állami adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak 24.000.- (Huszonnégyezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

A felperes **/Város-1/ Megyei Jogú Város** Közgyűlésének 13/1996. (XII. 28.) rendelete alapján több éve működteti **/város-1/-en** a parkolási rendszert. Jogelődje a **cég-1**, amely beolvadt a felperesbe. A **Napilap-1** című napilap "Postabontás" című rovatában 2008. szeptember 10. napján közzétette az I., illetőleg II. r. alperesek által aláírt, a ...-i parkolási rendszerről szóló olvasói levelet.

A cikk többek között a következőket tartalmazza:

"A **Napilap-1** augusztus 30-i jegyzete a ...-i parkolási jegyrendszer problémáival és az ügyfeleket ért sérelmekkel foglalkozott. Véleményem szerint nem a parkolóőrök és a számukra előírt szolgálati szabályt követő magatartásuk a hibás a kialakult helyzet miatt, hanem azok a döntés-előkészítők és döntéshozók, akik egyszer ezt a "lyukasztós" parkolási jegyrendszert bevezették a városban. Közismert, hogy a ... azonos "lyukasztós" rendszert egykor több vidéki nagyvárosban is bevezették, ám 2003. óta egyedül már csak **/város-1/-en** üzemel ilyen. (...) Úgy látszik **város-1** a "lyukasztós" jegyrendszernek mára az utolsó végvára maradt, de a jelek szerint itt még rendületlenül kitart. A történetnek azonban itt még nincs vége. Tudták önök, hogy az országban minden várost magunk mögé utasítva nálunk a legdrágább a parkolás, egyedül Budapesten a Budai Várkerület előzi meg **város-1-et** ? A parkolási pótdíjban viszont **város-1** az országos abszolút első, túlszárnyalva még Budapestet is. Magyarul a parkolási rendszerünk ugyan igazoltan a leghasználhatatlanabb, viszont a díjai és a büntetési tételei a legmagasabbak. Ez így elég korrekt. (...) És, hogy mi legyen a megoldás ? Talán az, hogy a jövőben válasszunk olyan képviselőket, akiket jobban érdekelnek a választóik !".

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, miszerint az alperesek megsértették a jóhírnévhez fűződő jogát, tiltsa el őket a további jogsértéstől, továbbá kötelezze arra, hogy bármely **város-1-beli** székhelyű írott vagy elektronikus sajtóban - saját költségükre - jelentessék meg az ítélet rendelkező részéből a jogsértés tényének megállapítására vonatkozó részt. Mindezekben felül 300.000.-Ft összegű nem vagyoni kártérítés iránti igényt is előterjesztett az alperesekkel mint egyetemleges kötelezettekkel szemben. Kereseti kérelmének indokolása szerint az alperesek valótlanul állították, hogy a parkolás az országban **/város-1/-en** a legdrágább, a parkolási pótdíj a legmagasabb, továbbá, hogy az itt alkalmazott parkolási rendszer igazoltan a leghasználhatatlanabb. Álláspontjuk szerint e tényállításokkal az alperesek a felperes jóhírnevét sértették meg, mivel a járművezetők a cikkben írtakat a parkolási rendszert üzemeltető felperessel hozzák összefüggésbe. Azzal pedig, hogy a valótlan tényállítások az újságban közzétételre kerültek, szélesebb személyi kör tudomására jutottak, ami a felperesnek nem vagyoni hátrányt okozott.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Védekezésük szerint a felperes perbeli legitimációval nem rendelkezik, miután neve a cikkben nem szerepel, s a nagyközönség számára az sem egyértelmű, hogy a parkolási rendszert ő üzemelteti. Ugyanakkor az olvasói levél egésze csupán véleménynyilvánítás, ezért személyiségi jogsértés miatti igényérvényesítésnek nincs helye. A felperesnek, mint

- 3 -

közzszereplőnek az alperesek által megfogalmazott kritikát egyébként is el kell viselnie. Arra az esetre, ha a bíróság a véleménynyilvánításokat tényállításoknak tekintené arra hivatkoztak, hogy azok valós tartalmúak. Ennek igazolására csatolták a Magyar Parkolási Szövetség által 2008. évben készített összehasonlító táblázatot. A felperes nem vagyoni kárigényét mind jogalapjában, mind összecszerúségében vitatták utalva arra, hogy a cikk tartalma a felperes számára nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható hátrányt nem okozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I-II. r. alperesek megsértették a felperes jóhírnévhez fűződő jogát, amikor a hivatkozott újságcikkben azt a valótlan tényt állították, hogy

1. **/város-1/-en** a legdrágább a parkolás az országban, kivéve a Budai Várkerületet;
2. A parkolási pótdíjban viszont **város-1** az országos abszolút első, túlszárnyalva még Budapestet is;
3. A **város-1-beli** parkolási rendszer igazoltan a leghasználhatatlanabb, viszont díjai, büntetési tételei a legmagasabbak.

Kötelezte az alpereseket a fenti tartalmú ítéleti rendelkező rész 8 napon belüli, saját költségükön való közzétételére a **Napilap-1** című napilapban. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozatának indokolásában elsődlegesen megállapította, hogy a kifogásolt közlések a felperesre vonatkozathatóak, miután a parkolászerveken megtalálható a felperes neve is. A csatolt összehasonlító táblázat adatainak a felperes által is alkalmazott módon történő értékelése alapján úgy foglalt állást, hogy a cikk pót-, illetőleg parkolási díjak mértékével kapcsolatos részei valótlan tényállításokat tartalmaznak, amelyek alkalmasak arra, hogy a közzszereplőnek nem minősülő felperes megítélését a parkolást igénybevevők körében negatívan befolyásolják, mint ahogy az az alperesi véleménynyilvánítás is, amely a parkolási rendszer használhatatlanságára utalt. Mindezek alapján találta indokoltnak a Ptk. 84. § (1) bekezdés a/ és c/ pontjában foglalt objektív jogkövetkezmények alkalmazását azzal, hogy az elégtételadást ugyanazon sajtóorgánumban kötelesek az alperesek közzétenni, ahol a jogsértés megtörtént. A Ptk. 84. § (1) bekezdés b/ pontjával összefüggő felperesi kereseti követelést azzal utasította el, hogy a jogsértés rendszeresnek nem tekinthető. A nem vagyoni kártérítés iránti igény elutasítását pedig azzal indokolta, hogy a felperes olyan immateriális hátrányt, amely összefüggésben állna a személyiségi jogsértéssel, igazolni nem tudott.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása és a kereset teljes elutasítása érdekében az I-II. r. alperesek terjesztettek elő fellebbezést. Fellebbezésük indokolásában fenntartották az általuk az elsőfokú eljárásban előadottakat. Hangsúlyozták, hogy a cikk egészét kell vizsgálat tárgyává tenni, amelynek alapján megállapítható, hogy az nem a felperessel, hanem a parkolási rendszert bevezető döntés-előkészítővel, döntéshozókkal, illetőleg magával a rendszerrel szembeni kritikát fogalmaz meg, a felperes neve abban nem is szerepel. Az üzemeltetett rendszer viszont az üzemeltető személyével nem mosható egybe, tehát a felperes perbeli legitimációval sem rendelkezik.

A cikk kifogásolt részei a felperesre még közvetetten sem vonatkoztathatók, mivel a parkolászelvények árával és a büntetési tételekkel kapcsolatos közlések a felperes működési körén kívül eső tényezők, amit a felperes által csatolt közgyűlési határozat is alátámaszt, és az sem köztudomású, hogy a parkolási rendszert a felperes üzemelteti. Álláspontjuk szerint ugyanakkor a cikk hangvételeből és tartalmából megállapítható, hogy az a cikkíró véleményét, kritikáját fogalmazza meg, így önmagában személyhez fűződő jog megsértésének megállapítására nem adhat alapot akkor sem, ha az téves és helytelen.

Továbbra is fenntartották azt az álláspontjukat, hogy a felperes közszereplőnek minősül, hiszen kijelentései, tevékenysége a közösségre hatást gyakorolnak, véleménye a médiában rendszeresen megjelenik, s a parkolási rendszer is közbeszéd tárgya.

Arra az esetre, ha a másodfokú bíróság elfogadná az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, miszerint a sérelmezett közlések tényállításnak minősülnek arra hivatkoztak, hogy azok valós tartalmúak, miután valós adatokon alapulnak. E körben kiemelték, hogy az alperesek a városok I. kategóriájában meghatározott, azaz a legmagasabb parkolási díjakat hasonlították össze, amely alapján cikkbeli utalásuk a tényeknek megfelel. A pótdíjak összegének városonkénti átlagolásával ugyancsak megállapítható, hogy azok **/város-1/-en** a legmagasabbak. Álláspontjuk az volt, hogy téves az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, amely szerint a perbeli levél a felperes megítélését hátrányosan befolyásolja, hiszen abban az alperesek egyértelműen felmentik a felperes dolgozóit a korábban őket ért támadásoktól.

Kifogásolták továbbá az elsőfokú ítélet közzétételi kötelezettséget megállapító rendelkezését azzal, hogy a napilap erre nem kötelezhető, ennek következtében az elsőfokú ítélet végrehajthatatlan.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyását kérte. Érvelése szerint a cikk utal a felperesre, s annak tartalmából a felperesi jogi személy is határozottan felismerhető, ezért perbeli legitimációval rendelkezik, és tevékenységi köre folytán jogosult arra, hogy a rendszert elmarasztaló tényállításokkal szemben fellépjen. Ismételten kifejtette, hogy a kifogásolt közlések véleménynek nem tekinthetők, s mint tényállítások önmagukban alkalmasak arra, hogy a felperest rossz színben tüntessék fel, miután a perben csatolt összehasonlító táblázat adatai is teljes egészében ellentmondanak az alperesi állításoknak. Végül kiemelték, hogy a közzétételre vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezés végrehajtható.

A fellebbezés **alapos**.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette a sérelmezett, és a keresetlevél mellékleteként csatolt cikk utolsó két mondatával.

Annyiban osztja az ítélet tábla az elsőfokú bíróság álláspontját, hogy a felperest a perben megilleti a keresetösségi jog. Az anyagi jogi értelemben vett perbeli legitimáció, azaz a keresetösségi jog a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi

kapcsolatra vonatkozik, vagyis, hogy az adott felperest megilleti-e a keresettel érvényesíteni kívánt jog az alperessel szemben (EBH. 2005. 1227. számú eseti döntés). A keresetösségi jogot ennek megfelelően maga a jogviszony, tehát az érdekelttség, vagy jogszabályi felhatalmazás alapozhatja meg (BH. 1991. 107. számú eseti döntés). A felperes keresetösségi jogának megítélésénél az a döntő tényező, hogy a felek által nem vitatottan a perbeli olvasói levél tárgyát képező parkolási rendszert éppen a felperes üzemelteti, ezért azt kimondani, hogy a rendszerrel kapcsolatos cikkel összefüggésben keletkező jogvitában keresetösségi joggal nem rendelkezik, nem lehet.

A perbeli legitimáció kérdéskörén túl azonban az ítéletábra szinte teljes egészében egyetért az alperes jogi érveivel.

Ugyan a PK. 12. számú állásfoglalás a sajtóhelyreigazítási perek jogértelmezési kérdéseinek egységesítésére született, az a személyiségvédelmi jogvitákban is irányadó (BH. 2007. 117. számú eseti döntés), így jelen perben is, különös tekintettel arra, hogy a felperes által hivatkozott jogsértés a sajtóban történt megjelentetéssel valósult meg. Ennek megfelelően az olvasói levél vizsgálata az állásfoglalás II. pontja szerint a maga egészében szükséges, tehát annak egymással összetartozó részeit összefüggéseikben kell értékelni, s nem lehet abból kiragadni a kifogásolt közléseket. E közlések valóságos tartalma csak a megjelentetett írásnak a maga egységében történő értelmezésével deríthető fel.

A cikk egészét tekintve magát a parkolás **/város-1/-en** alkalmazott módját, rendszerét, illetőleg az ennek bevezetéséről határozó döntéshozókat teszi bírálat tárgyává, akik a tényállásból is megállapíthatóan - miután önkormányzati rendeleti úton történt a rendszer bevezetése - a képviselőtestület, illetve akkori tagjai. Mind a leközölt levél bevezetőjében, mind annak végkicsengéseként a rendelet alkotásában résztvevő képviselőket kritizálja, a felperes személye még áttételesen sem kerül megemlíetésre. Ebből következően a cikk egészének egységes értelmezése útján megállapítható, hogy annak tartalma a felperes személyhez fűződő jogát nem sértheti. Az önmagában nem alapozza meg a felperes jóhírnevének sérelmét, hogy a parkolási rendszert használó személyek, miután a felperes cégneve a parkolószelvények felső részén feltüntetésre került, áttételesen következtethetnek a felperes személyére, mint a cikkben bírált rendszer üzemeltetőjére, hiszen ránézve a cikk még csak kritikát sem fogalmaz meg.

Mindezekon túlmenően azonban a kereseti kérelem az alábbiak miatt is alaptalan:

Az Emberi Jogok Európai Bírósága rámutatott a 12188/06. számú kérelem alapján lefolytatott Csánics Kontra Magyarország ügyben született ítéletében, hogy a tényállítások és értékítéletek közti különbség abban mutatkozik, hogy míg a tények fennállása bizonyítható, addig az értékítéletek valóságtartalmának bizonyítása általában lehetetlen. A különbségtétel a Ptk. 78. §-ának alkalmazhatósága szempontjából azért indokolt, mert hírnévrontás valótlan tényállítással, illetőleg való

tény elhallgatásával vagy hamis színben való feltüntetésével valósulhat meg (további követelmény, hogy az érintett társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja), az

értéktételel viszont nem vezethet a jóhírnév sérelméhez még akkor sem, ha az mások nézeteivel ellentétes tartalmat hordoz.

A perbeli olvasói levélben szereplő, parkolási rendszer használhatatlanságáról szóló közlés kritikai jellegű, az I-II. r. alperesek véleményét takarja, akik ezzel általában értékelték a **/város-1/-en** alkalmazott parkolási módot. Ez a cikk egyéb, a rendszer más városokban történt megszüntetéséről szóló részeiből is következik. Az alperesek olyan értelemben használták a kifogásolt kifejezést, hogy a parkolási rendszer tűri a kritikát, és jobb, ekként használhatóbb parkolási módok is elképzelhetők lennének. E vélemény-nyilvánítás ugyanakkor nem minősíthető a közfelfogás szerint indokolatlanul bántónak, sértőnek, így személyiségvédelmet nem alapoz meg.

Sajátos a helyzet a további kifogásolt közlések tekintetében, amelyek a parkolási, illetőleg pótdíjak mértékét érintik. Helyesen állapította meg ezekről az elsőfokú bíróság, hogy azok tényállításoknak minősülnek, hiszen a cikk tartalmából az is kiderül, hogy a következtetéseket erre vonatkozó adatok alapján vonta le a szerző, tehát valóságtartalmuk bizonyítható. A bizonyítás eszköze a mindkét fél által elfogadott, s az alperesek által 3/A/1. sorszám alatt az elsőfokú eljárásban csatolt összehasonlító táblázat. Az itt rögzített adatoknak azonban több szempontú, illetőleg több módszerrel történő vizsgálata lehetséges, amit mutat az is, hogy az ellenérdekű felek is eltérő szempontrendszer alapján végeztek statisztikai jellegű számításokat, ugyanakkor egyik módszerről sem állítható, hogy az hibás vagy helytelen. Miután az alperesi átlagolás is helyes számításra alapul, amelynek eredménye pedig az olvasói levélben kifogásolt két tényállítás valóságtartalmát igazolja, így azok valótlan és ennek megfelelően hírnévrontó közléseknek nem minősíthetők.

A fentiekből következően tehát a kifogásolt szövegrészek akkor sem sérthetnének személyiségi jogot, ha azok a felperesre vonatkoztathatóak lennének.

Bár a jogvita elbírálása szempontjából már a kifejtettek miatt jelentőséggel nem bírt az alpereseknek a felperes közszereplői mivoltával kapcsolatos álláspontja, a fellebbezés kapcsán az ítélet tábla megjegyzi, hogy e tekintetben teljes egészében osztja érvelésüket. Annak eldöntésénél ugyanis, hogy ki minősül közszereplőnek, nem annak van jelentősége, hogy az adott személy gazdasági tevékenységet fejt ki, hanem, hogy e tevékenységével, ezzel kapcsolatos megnyilvánulásaival mennyiben érint közösségi kérdéseket és milyen mértékben gyakorol hatást a közösségre, formálja a közvéleményt. Helyesen mutattak rá az alperesek fellebbezésükben, hogy a felperes, mint a városban a tevékenységével gyakorlatilag monopolhelyzetben lévő gazdasági társaság, önmagában a tömegközlekedésben és a parkolási rendszer működtetésében játszott szerepével a város lakóinak túlnyomó többségére hatást gyakorol, s éppen e tevékenysége miatt szükségszerűen különböző sajtóorgánumban is megnyilvánul. Így miután közszereplőnek tekintendő, a működésével kapcsolatos vélemény-nyilvánításokat is tágabb határok között köteles tűrni.

- 7 -

A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - annak nem fellebbezett részét nem érintve - a megfellebbezett rendelkezések tekintetében a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alkalmazásával megváltoztatta, és a keresetet, mint alaptalant teljes egészében elutasította. Ennek következtében módosította az elsőfokú ítéleti rendelkezéseket az illeték-, illetőleg perköltségviselés tekintetében is. Miután a felperes teljes egészében pervesztes lett, a pernyertes alperesek elsőfokú eljárási illeték fizetésére kötelezését az ítéletábra mellőzte, s a felperes személyes illetékfeljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt elsőfokú eljárási illeték megfizetésére a pervesztes felperest kötelezte (1990. évi XCIII. törvény 59. § (1) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdés, 15. § (1) bekezdés).

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest a pernyertes I. és II. r. alperesek mint egyetemleges jogosultak részére első- és másodfokú perköltség megfizetésére, amely jogi képviselőjükkel összefüggésben merült el. Ennek összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (5) és (6) bekezdésének alkalmazásával a pertárgyértékhez igazodó mértéknél magasabb összegben állapította meg, figyelemmel az alperesi képviselő átlagosat meghaladó színvonalú és mértékű munkájára.

A fentebb már hivatkozott jogszabályhelyek alapján köteles a másodfokú eljárásban is pervesztesnek minősülő felperes a fellebbezési eljárási illeték viselésére.

S z e g e d, 2009. szeptember 23.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Kiss Gabriella sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
ábrábró